

**DENISA ZBORKOVÁ**

***České nižší školství v Českých Budějovicích v letech 1918–1938***

Bakalářská práce, Ústav archivnictví a pomocných věd historických, Filozofická fakulta Jihočeské univerzity, České Budějovice 2023, 80 s. textu, 27 tabulkových a obrazových příloh

Hlavním tématem předložené bakalářské práce Denisy Zborkové se staly obecné a měšťanské školy v Českých Budějovicích v krátkém dvacetiletí existence První Československé republiky. Tedy problematika, která v dosavadní odborné literatuře nebyla zatím soustavněji zkoumána a popsána, ačkoli v podmínkách národnostně smíšeného města tyto školy hrály významnou roli nejen na poli primárně vzdělávacím, ale i společenském a politickém. Kolegyně Zborková k tématu přistoupila na základě dobré znalosti (starší i novější) sekundární literatury věnované jak konkrétně českobudějovickému školství, tak i širšímu kontextu – regionálnímu i celozemskému. Základními prameny pro zpracování předložené bakalářské práce se Denise Zborkové – plně v souladu s původním zadáním práce – staly fondy jednotlivých obecných a měšťanských českobudějovických škol, které v uvedené době ve městě působily.

Text diplomové práce má jasně uspořádanou strukturu. Celou práci si kolegyně Zborková rozvrhla do čtyř kapitol, úvodu a závěru. Relativně stručný *Úvod* práce nás seznamuje se zaměřením bakalářského spisu, s přístupem autorky k tématu i s hlavními cíli, které si autorka vytkla („*blíže prozkoumat vývoj obecných a měšťanských škol ... v jihočeské metropoli, ... popsat klíčové milníky dějin školství a vzdělanosti v českých zemích, ... shrnout a charakterizovat podobu, rozsah i výpovědní hodnotu pramenné základny jednotlivých škol na základě jejich fondů uložených ve Státním okresním archivu v Českých Budějovicích*“ – vše

strana 7). A konečně chce autorka na příkladu dvou vybraných škol ukázat možnosti práce s těmito prameny, kdy v případě některých sledovaných charakteristik žáků těchto dvou škol, zvolila vzhledem k rozsáhlému souboru dat metodu desetileté sondy při práci s výkazy prospěchu a docházky.

První dvě kapitoly předložené kvalifikační práce jsou vcelku přehledně a s dobrou znalostí studované problematiky zpracovány na základě uvedené a řádně citované literatury. Obě kompilační kapitoly uvádějí čtenáře do dané problematiky v širokém časovém rámci. Jednak na s. 9–25 popisují (někdy až zbytečně podrobně, zkrácení by bylo jistě namístě) proměny českého školství od jeho moderních kořenů na konci 18. století až do doby První republiky včetně vývoje středních škol a vzdělávání učitelů primárních škol. Obdobným způsobem je podán rovněž nástin dějin českobudějovického primárního i sekundárního školství (s. 26–43), jehož záběr je rovněž velmi široký. Na druhé straně se autorka při zpracování obou těchto širě pojatých výkladů vyvarovala zbytečných lapsů (snad jen vyjma dílčí nepřesnosti na s. 35). Na tomto pozadí pak předložila přehled vývoje národních škol (českých i německých) v Českých Budějovicích (s. 27–34). V případě obecných a měšťanských škol se autorka pokusila detailně popsat jejich proměny (vznik, slučování, rozdělování), přejmenování a přesuny, což se jí po faktické stránce podařilo, ovšem na úkor přehlednosti a dílčí srozumitelnosti textu.

Třetí a čtvrtá kapitola práce vychází ze zpracování zvoleného archivního materiálu (s. 50–69). Autorka zde nejprve podává podrobný přehled archivních fondů jednotlivých českobudějovických českých i německých obecných a měšťanských škol – tento přehled velmi vhodně a užitečně doplňují pečlivě zpracované tabulky v příloze číslo 3 a 4 (ve druhém případě má být správně uvedeno, že se jedná o německé a nikoli české školy). Následně pak kolegyně Zborková na příkladu dvou zvolených českých škol (I. obecné chlapecké a I. obecné dívčí) přibližuje některé dílčí možnosti využití těchto pramenů.

Práce je doplněna nezbytným soupisem použité literatury a prostudovaných pramenů i rozsáhlým souborem pečlivě zpracovaných tabulkových, a mapových příloh, ilustrativně jsou zde zařazeny rovněž některé obrazové přílohy. Poznámkový aparát práce, soupis použitých zdrojů i zpracování příloh dokládají autorčino velmi dobré zvládnutí základních pravidel historického řemesla, rovněž k jazykové a stylistické stránce nemám zásadnější výhrady (v textu jsem našel přibližně 20 neopravených překlepů či problematických větných vazeb, což je množství bezpochyby tolerovatelné).

Práce Denisy Zborkové tak představuje vcelku zdařilý základ pro další zpracování daného tématu. Případné pokračování, pokud se pro něj autorka rozhodne, bude muset mít ovšem poněkud sevřenější (zúženější) pojetí a bude muset zahrnout rovněž další prameny, než se kterými autorka pracovala v hodnocené práci. To však nebylo záměrem této práce.

Na závěr svého posudku tak mohu konstatovat, že bakalářská práce Denisy Zborkové naplnila stanovené zadání („...zmapovat a přiblížit: 1) vznik a rozvoj obecných a měšťanských škol ve městě a 2) charakterizovat rozsah, strukturu a obsah dochovaných pramenů k jednotlivým školám.“).

Přes dílčí výhrady (zbytečné rozsáhlé obecně zaměřené exkursy, překlepy a některé formulace) mohu konstatovat, že předložená bakalářská práce Denisy Zborkové splňuje požadavky kladené na tento typ kvalifikační práce, a proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit stupněm (ještě) **v ý b o r n ě**.